

SOSIALURIN

Nr. 48

22. JUNI 1963

36. ÁRÓ.

I DAG

VARAFORSETI USA TIL NORÐURLANDA

Varaforseti USA hefur takkað fyrir eina innbjóðing frá Norðanlondum um eina vitjan har í september mánaði.

MADURIN: Lyndon Johnson er ættaður úr Texas. Dámar væl lívið á garði sínum og letur seg oft a vmyada við stórum cowboyhatti á sínum fyrkantaða hövði. Hann er giftur, 54 ár og eigur tvær dötur.

POLITIKKARIN: Johnson er ættaður frá einum av teimum elstu familjunum har um leið og kom uppi politikk saman við mongum ungum, tá ið Roosevelt tók við. Hansara samráðingarevni gjördu, at hann kom rættuliga langt fram og í 1953 gjörðist hann flokksleiðari í senatium. Tá Kennedy valdi hann til varaforsetaevni, var tað fyrri at geva Suðurstatsdemokratuna eitt evni, teimum líkaðu væl og ikki minst fyrri at nýta hansara framúr evni at fáa lógaruppskot framd í senatium.

VARAFORSETIN: Síðan Kennedy og hann vórðu valdir, hefur ein ikki høyrst stórvægis um hann: men hetta er síður í USA — ein síður, ið tó varð brotin av Nixon. Sjálvur sigur hann seg vera væl nøgðan í starvi sínum, men hetta halda ikki hansara flokksfelagar; hann hefur kortini ikki evna at framt lógaruppskotini í senatium á tann hátt, menn høvdu vænta av honum.

MYNDAFRAMSÝNING Í KLAKKSVÍK.

Nú í mong ár hava listarfólk í Klakksvík fikið seg saman til listarframsýning fyrri Klakksvikingum og Norðoyastevnugestunum. Afur í ár kom henda framsýning í lag; men sum vituligt er kann ein ikki krevja so nógv á hvørjum ári, tí listarfólkini, ið rættuliga gera burtur úr sínum gávum eru nú ikki so mong í tali; og eitt mark er fyrri, hvussu nógv listarverk ein eínsamli bygd kann greiða úr hondum.

Tó skal sigist, at her hefur verið væl avrikað og heldur ikki í ár vóru tey, ið vitjaðu framsýningina svikin.

Uttan at draga nakran ella nakað serliga fram, var heildarmyndin tann, at listin eigur góð groðralíkindi í Klakksvík. Sjálvandi verður altíð minur á, hvussu tey ymisku listarfólkini handfara sama evni, ella hvussu heppið sama listarfólk er við teimum ymisku myndum ella lutum, tað evnar til.

Hetta fræga Norðoyastevnutiltak eigur at halda fram, tí stórir saknur verður um hetta líðið fellur burtur — bæði fyrri Klakksvikingar og mangar av gestunum.

BLOÐ valdið. Tað er einki loynd armál, at foroyks blaðútgáva hefur havt stórar trupulleikar at striðast við. Peningatrotið hefur valdað hja teimum flestu blaðunum og ofta hefur verið torført at fingið medarbeiðarar til at gera blaðútgávuna so fullfíggiða sum gjørligt. Mong blað hava sett dagsins ljós her á landi; og mong av teimum hava ikki átt nóg mikla lívorku — tey eru sovnaði, tey flestu fyrri ikki at koma útáttur; meðan onnur hava verið burtur úr blaðmannahæiminum longri og styrti tið.

Sjálvt her skórru blaðfyrirskurnar í iðheiminum hava stórar trupulleikar. Í Norðanlondum er nógv blað — bæði stórri og smærri — innngingin hesi seinastu árin; tað hefur verið blaðútgævarum av peningamikil at givið tey út.

Nógvastaðni verða blað eisini lögð saman á ymiskan hátt. Um blaðútgávu í stórri stíl kunnu vit t. d. nevna hetta dømið:

»NEW YORK TIME«, sum kom t. d. út 9. sept. 1960, slærði allar heimsskráir. Henda dagin var stóddin heilar — 678 blaðsíður.

Veitst tú

AT hit kenda eldgosið Vesuvius í Italia hefur gøyst reglu lika hvørt tiggjunda ár í meira enn 300 ár; men nú er henda traditiónin brotin, tí síðan 1944 hefur einki eldgos sigist frá Vesuv.

AT William Rowan Hamilton var bara 21 ár og 10 mánaðir, tá hann í 1826 gjörðist professari í astronomi við universitetið í Dublin, og at á yngri árum hefur eingin maður verið settur í professarastarv.

AT longesta útvarpsending BBC hefur havt, var sendingin í sambandi við krúningina av Elisabeth, drottning, sum fór fram 2. juni 1953. Sendingin varð: heilar 7 tímar og 15 minuttir.

AT Australia og Ný Zealanda hava fleiri biografsitiplass enn nakað annað land í heiminum — eitt sitiplass fyrri hvønn 7. íbúgva.

AT tá ið ein maður rakar sær, sker hann burtur í meðal umleið 25.000 skeggstubbbar.

AT Eysturrikíð er tað land í heiminum, sum hefur størst vlyvskot av kvinnum. Har eru 1155 kvinnur fyrri hvørjar 1000 menn.

AT India er tað land í heiminum sum hefur legstan hjúnarbandsaldur. Meðalaldurin fyrri mannfólk er 20 ár og fyrri kvinnur 14,5 ár.

»DIMMALETING« skrivur um tað her í blaðnum áður umrødda mál um keyp av einum gomlum norskum hvalabati til vaktarskip. Landsstýrisflokarnir eru ikki samdir, serstakliga ikki fólka-

flokkin og tjóðveldisflokkurin. Blaðið sigur m.a.:

»Efter hvad det republikanske taleror 14. September lader forlyde, kan man fra den side godt tænke sig som kompromis overfor Folketlokket, både at købe den uøkonomiske hvalfangerbåd og bygge et nyt fartøj til samme formål. Vil Folketlokket gå på den? Skatteborgerne afventer med spænding den endelige afgørelse. Det er nemlig dem, som i dyre domme skal betale det, hvis kompromisset kommer i stand.

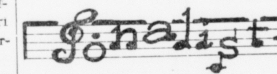
Republikanernes hele holdning i denne sag afsører på chokerende vis, hvor lidt forstand, de har på penge og penges værdi. De, der ikke havde mistanke om den i forvejen, må i hvert fald NU kunne opdage det!

»FRAMIN: Andalg faniatyl seta seg sum mentumarmetalar.«

Soleiðis eitur grein í »Dagblaðnum«, har Pól F. tekur til orða um okkara lesandi ungdom. Pól F. er bersøgin maður og heldur ikki hesi ferð leggur hann fingrarnar í millum. Vit skulu bert triva í hetta litla brotið:

»Studentar hava altíð verið eitt lógið slag, mest sum andaligur papageykar; við stúgvaðari kjós av ósodnaðum lærðomi, bla. bla. teir uppáttur, alt sum er spý í teir, uttan at duga at hugsa EIN einasta tanka sjálvir, men trúgva tó samstundis, sum Carl Ploug yrkti á sinni, at »herrer vi ere i åndernes rige« — hóast teirra lærðómur, um teir so taka embætisprógv bert er lagdur til rættis fyrri eitt gott gonguvit og ikki fyrri at skapa VISMENN, men embætismenn. Eg havi undrast á, og fleiri skilamenn hava borið uppá mál við meg um tað sama: Hvi verður mest alt, ið fer uttanlands at taka embætisprógv til rötleys bítisbørn?...«

IGNACE JAN PADEREWSKI er tann pianisturin í heiminum, sum hefur fingið mestu lön fyrri eina ósamalla konsert. Padarewski, sum annars livdi frá 1860 til 1941, fekk fyrri eina konsert í Madisson

»Hesi ferð er tað ikki ein berur brævabjalvi, men sjálvt innihaldið av einum brævi. Eitt sindur óskilutt er at lesa.

Tað er sonurin, sum skrivar bræv heim til pápa sin. Hann er komin til eitt fremmant land og sigur seg skriva á málinum, sum brúkt verður í hesum landi.

Royndið nú at fáa fatur á, hvat tað er hann skrivar:

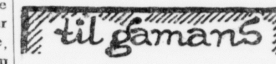
I dag hava vit aftur eitt bræv.

Square Garden i New York 240.000 krónur.

FÍGLIR kunnu vera ógvuliga kosmikil tónleikatól. 357.140 kr. sigst at vera hægsti prisur, ið nakrantíð er latið fyrri eitt tiliki tól.

ELSTA piano, ið enn er til, varð gjörd í Florence í 1720. Henda piano eigur nú heiðursplass í museum býarinnar.

STORSTA opera-húsið í heiminum er Scalaoperan í Milano. Har eru ikki ferri enn 3600 sitiplass.

Sonurin: Pápi, hvi hava giraffarnir so langan háls?

Pápin: Fyrri at teir kunnu fáa serfoðina høgt uppi í trounum.

Sonurin: Men hvi skulu teir júst gera tað?

Pápin: Fyrri at teir skulu sleppa frá at bukka seg niður.

HON: Vist er munur á konufólki og mannfólki. Vit konufólk kunnu ikki negla ein nagla í veggina, men vit gera tað. Mannfólkini kunnu sjálvandi sláa naglar í veggina, men tey gera tað ikki.

KONAN úr baðirúminum:

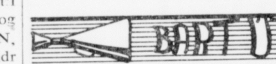
— Lena, hvat er hin gamli svampurin farin.

— Hann fór til arbeiðis fyrri ein um hálvum tíma síðani.

Sonurin: Eg haldi, at pápi einki skil hefur á musikki.

Mamma: Hvi góð?

Sonurin: Tí, hann biður meg stinga hol á trummuna og hyggja, hvat er inni í henni.

TAÐ er bart úr makaleyst av monnum, ið fram um alt vilja skilnað frá Danmark, og sum í mannaminni hava skrivað og talað um, at bert vit kunnu slíta øll bond í landsludur, so var alt væl og vit vóru »Føroyingar serstok tjóð«, at teir nú mest sum hava skipa regluligt ferðasamband (fløgusamband) við Danmarkini fyrri at fáa hendur á donskum gulli — sama slag av gulli, sum undir seinasta landsstýri var nevnt »dani seringsgulle« og av tilikum slagi at tað vildi forkoma okkum sum tjóð.

BROVINI Í SEINASTA BLAÐ

NÝTT BRÆV Í DAG

(Framhald frá 2 síðu.)
sommeren, at det ligefrem var mig en rekreation!

Anekdoten gengives ofte i moderne tid med et lidt ændret svar. Fyrstinden af Borghese siger: »Hvad skulle det dog gøre? Der var jo kakkelovnen i atelieret. Frit valg — men Bergsøe form er den eleganteste.

ENHVER romafarer ved, at han næppe kan gå to skridt uden at støde på en kirke. De var der praktisk talt alle på Bergsøes tid, da Roms indbyggertal var meget mindre end i dag. Han opgør tallet på selvstændige og større kirker i 1861 til 202, og lægger så dertil kollager, kapeller og sanktuarier, hvorefter tallet bliver 364. Han anslår omkostningerne siden 1506 (altså for et tidsrum på ca. 350 år) ved at bygge, dekorere og vedligeholde Peterskirken til 200 millioner kroner. Tallet imponerer ikke nutidsmennesker, men målt med de alen, man regnede med for 100 år siden, er det gigantisk. Man forstår, at Bergsøe foreslår følgende inskription på den pavelige stol: »Bygger vi en sådan kirke til, er det ude med os.« Bergsøe er stærkt foraget over romerkirkens prunk og ødselhed, mens så mange af kirkens troende må lide nød. Han slutter sit storeværk med et syn: Peterskirken er sunket i grus — dens brudte buer og murevner dækkes af vedbend og gyldenlilje, ligesom ruinerne fra den romenske oldtid. Han ville ikke beklage en sådan udgang.

»Hvad der ikke kan stå for historiens og menneskeandens dom må falde.« Han ynder ikke sin tids pøvekirke. Men han elsker det evige Rom, som har skuet så nielsen grusomhed, og som også den dag i dag nok er en rejse værd. Man give sig god tid!

Løgtingsins studentaskúli

Embætið sum rektor fyrri studentaskúlan er leyst frá 1. august 1963.

Umsóknir við møgulegum viðmælum mugu vera landsstýrinum í hendi innan 1. juli í ár.

Rektor verður lentur eftir tí foroyksu tenastumannalógini frá 18. mai 1961 við seinni broytingum.

Føroya landsstýri, 18. juni 1963.

HESS-O-DAN

Danmarks bedste olie-kamin. Automatisk rundtræk og trækregulering.

PI. VALDEMAR LUTZEN
Tórshavn